Brusselsesteenweg 157, Melle

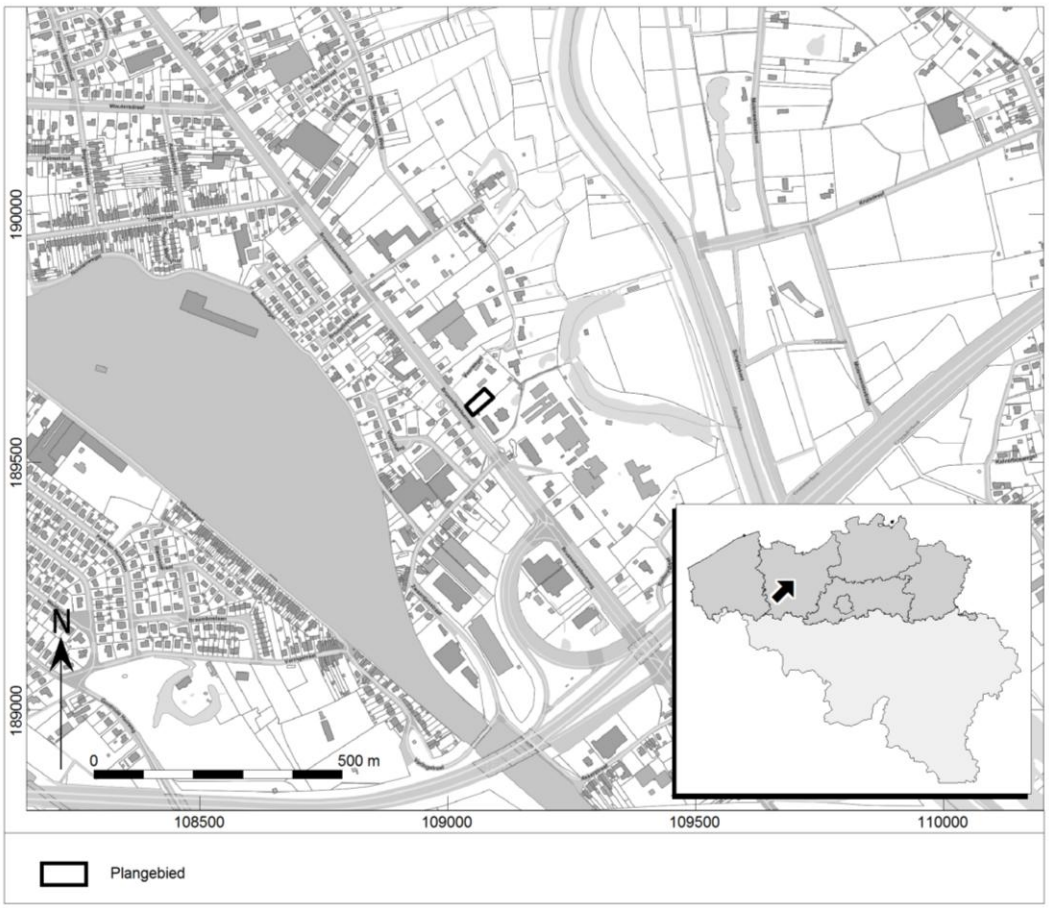
Programma van Maatregelen

Auteurs:
N. Jennes (veldwerkleider)

Autorisatie:
P.L.M Hazen (OE/ERK/Archeoloog/2015/00072)

1 Inleiding

In opdracht heeft Vlaams Erfgoed Centrum van mei tot en met juli 2017 een archeologienota opgesteld naar de archeologische waarde van de locatie Brusselsesteenweg 157 in Melle (afb. 1). De archeologienota bestaande uit een bureauonderzoek, een landschappelijk bodemonderzoek en een proefsleuvenonderzoek, is uitgevoerd naar aanleiding van de voorgenomen bouw van een appartementscomplex.

Afb. 1. Locatiekaart van het plangebied.

2 Het vooronderzoek zonder en met ingreep in de bodem

In het kader van het vooronderzoek werd een bureauonderzoek, een landschappelijk bodemonderzoek en een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Op basis van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek kan duidelijk gesteld worden dat verder onderzoek geen kennispotentieel bezit. Het vooronderzoek kan dan ook als volledig worden bezien.

2.1 De resultaten van het bureauonderzoek

Langs de noordzijde van de Brusselsesteenweg, ter hoogte van een afgesneden Scheldemeander, zal op het terrein van de voormalig bloemisterij Ankersmit een appartementsgebouw verrijzen. Op het betreffende deel van het perceel grasland heeft in de vorige een serrecomplex gestaan.
Het geplande appartementsgebouw krijgt een kelderverdieping die volgens een dwarsdoorsnede tot 3 m –mv reikt (afb. 7). Voor enkele specifieke inrichtingen (liftkelder, opslagputten) zal uitgraven tot 4,4 m, respectievelijk 3,2 m –mv nodig zijn.

Bestudering van aardkundig kaartmateriaal wijst uit dat de bodem bestaat uit fluviatiele afzettingen van de oer-Schelde met daarop mogelijk eolische afzettingen. De laatste kunnen hier afwezig zijn. De bovengrond is door agrarisch grondgebruik tot omstreeks 1920 vermoedelijk tot 30 cm –mv verstoord. Tussen 1920 en 1990 heeft er een serrecomplex gestaan, dat tot verdere verstoring van de bodem zal hebben geleid

(vermoedelijke verstoringsdiepte fundering serrewanden tot 70 cm –mv). Op grond van bovenstaande is de kans op het aantreffen van resten uit het Laat-Paleothicum en Mesolithicum, die doorgaans aan of direct onder het maaiveld voorkomen, zeer klein.

Wel bestaat een verwachting voor eventuele sporen of een sporenniveau vanaf het Neolithicum, hoewel er uit de omgeving geen vondstmeldingen voor perioden tot aan de Nieuwe tijd bekend zijn. De dichtstbijzijnde vondstmelding, op zo'n 130 m afstand, betreft sporen van middeleeuwse bewoning aan de zuidzijde van de Brusselsesteenweg.

Om de intactheid van de bodem vast te stellen en de archeologische verwachting uit het bureauonderzoek te toetsen, adviseert Vlaams Erfgoed Centrum een landschappelijk bodemonderzoek. Aan de hand van de resultaten van het landschappelijk onderzoek zal worden bepaald of verder onderzoek met ingreep in de bodem uit oogpunt van kennisvermeerdering noodzakelijk en economisch verantwoord is.

2.2 De resultaten van het landschappelijk bodemonderzoek

Uit de boringen blijkt dat er meestal sprake is van een intacte bodemopbouw. Het plangebied heeft een kalkloze bodemopbouw met verstoringen meestal beperkt tot de bouwvoor (35 tot max. 60 cm –mv). Alleen ter plekke van boring 1 reikt de verstoorde laag tot in de C-horizont. De bodemvorming bestaat in zijn meest intacte vorm uit drie horizonten: een matig humeuze Ap- horizont (bouwvoor), een 20-30 cm dikke, licht humeuze AC-horizont (een oude akkerlaag met indicatoren) op een natuurlijke C-horizont. De laatste laag bestaat uit het lemige moedermateriaal (pleistocene eolische afzettingen). De bovenste overgangen zijn abrupt tot duidelijk en de diepere geleidelijk.

Deze intacte bodemopbouw in de boringen komt niet overeen met het verwachte verstoorde bodemtype OB. Tijdens het landschappelijk booronderzoek zijn wat archeologische indicatoren in de oude akkerlaag (AC horizont) aangetroffen. In en onder deze bodemlaag in de top van het pleistocene niveau kan dus een vondst- en sporenniveau worden aangetroffen.

Het plangebied is nog niet voldoende onderzocht. Er is geen aanleiding om de hoogstwaarschijnlijke afwezigheid van een archeologische site met bewoning of akkerbouw afdoende te staven. Gezien de verploegde top van het pleistocene zand (de oude akkerlaag) is de kans op intacte vuursteen-vindplaatsen hier afwezig. In de oude akkerlaag en de top van de C-horizont kunnen grondsporen worden aangetroffen uit perioden vanaf het Neolithicum. Een verkennend of karterend booronderzoek met ingreep in de bodem voldoet niet om dit nader te onderzoeken, omdat hiermee grondsporen in een sporenniveau niet kunnen worden waargenomen. Om deze redenen is de meest geëigende vorm van vervolgonderzoek een proefsleuvenonderzoek (archeologische prospectie met ingreep in de bodem).

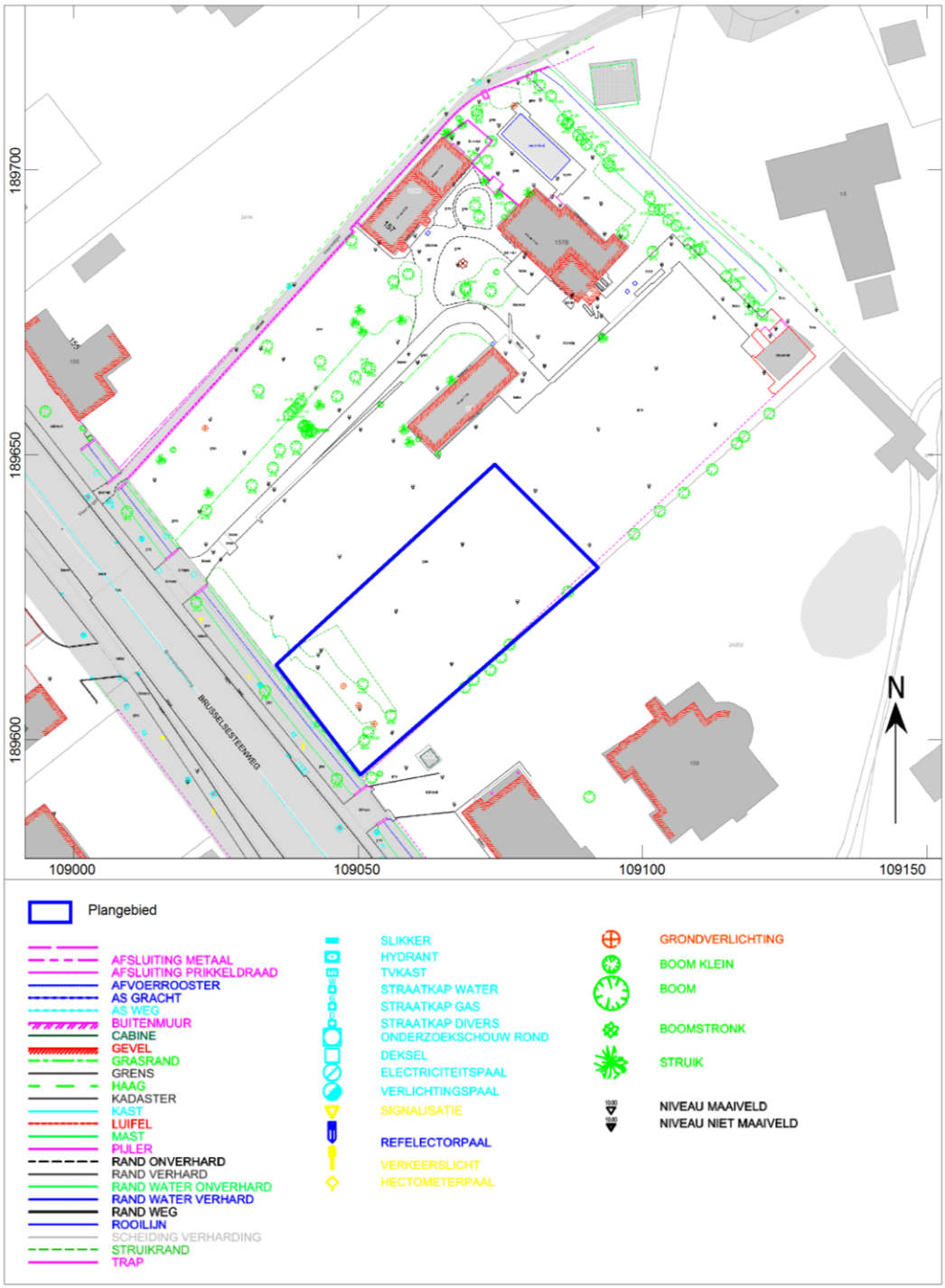
2.3 De resultaten van het proefsleuvenonderzoek

Het proefsleuvenonderzoek werd uitgevoerd op maandag 24 juli 2017. Er werden, behalve één natuurlijke verkleuring, alleen recente verstoringen aangetroffen die hoogstwaarschijnlijk te maken hebben met de bouw en afbraak van de serres van bloemisterij Ankersmit. Er werden twee profielen gezet. Het eerste profiel vertoonde een verstoring van de bodemopbouw tot circa 55 cm-mv. Profiel twee vertoonde onder de begroeiing een oude akkerlaag. Tijdens het booronderzoek werd hierin een scherf gevonden die gedateerd is in de IJzertijd/Middeleeuwen. Echter waren in werkput 2 nog recente verstoringen teruggevonden. In de noordoostelijke helft ervan reikt deze tot meer dan een meter onder het maaiveld. Om te concluderen kan gezegd worden dat er binnen het plangebied geen nederzettingssporen of sporen gerelateerd aan funeraire contexten zijn aangetroffen.

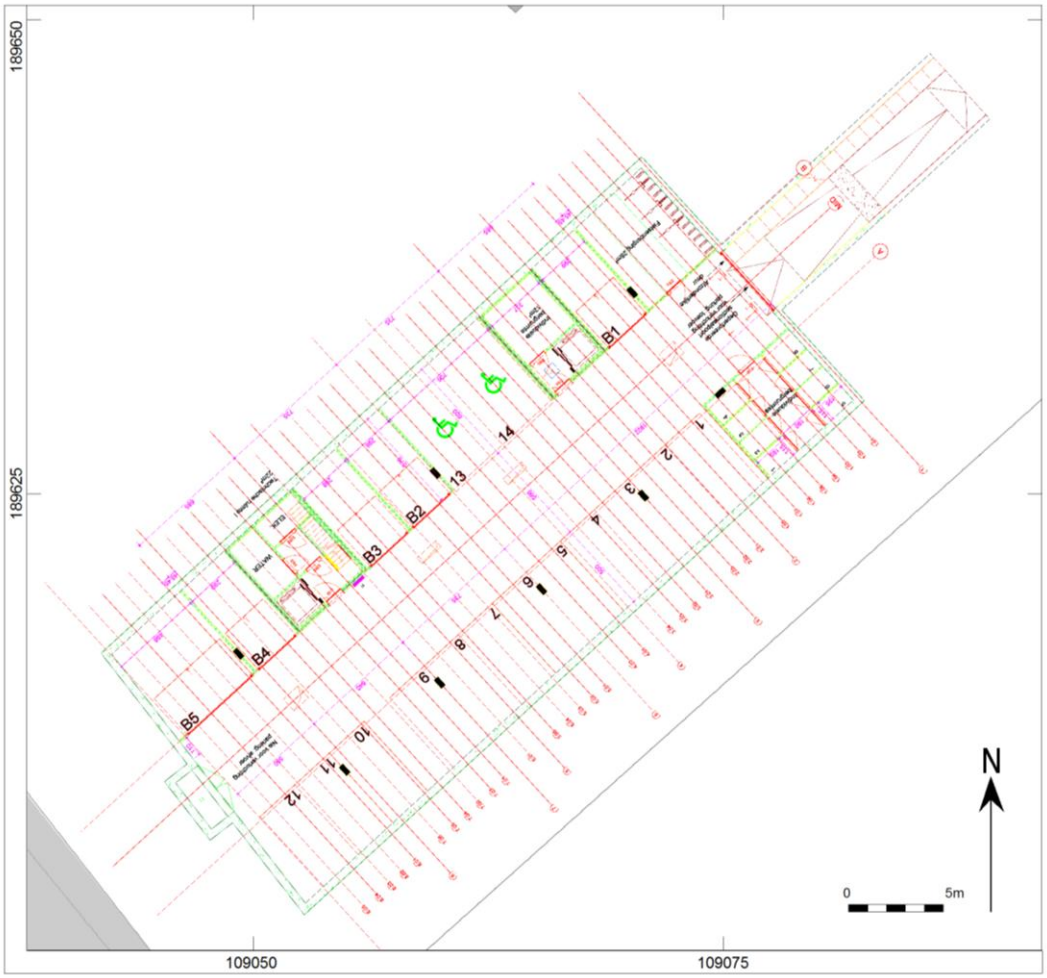
3 De impactbepaling

De geplande werken, waarvoor thans vergunning wordt aangevraagd, betreft de bouw van een appartementscomplex (afb. 2, 3 en 4). Het complex zal een oppervlak gaan beslaan van 18 x 39 m. Onder het complex komt een kelder met parkeerplaatsen, twee individuele bergruimten voor bewoners van elk 12 m^2, een technische ruimten van 22 m^2 en een fietsenberging van 28 m^2. De inrit voor auto's bevindt zich aan de noordoostzijde. De onderzijde van de funderingsplaat van de kelder zal tot 3 m beneden maaiveld reiken. Binnen de technische ruimte is een liftkelder voorzien tot 4,4 m –mv. Buiten de zuidwesthoek van het gebouw zijn drie putten geprojecteerd: twee voor de opvang van regenwater met een capaciteit van elk

10.000 liter en een septic-put (FW)met een inhoud van 15.000 liter. De onderkant van de putten komt op ongeveer 3,2 m –mv te liggen (afb. 6). Aan de zuidrand van het complex komt de DWA-aansluiting.

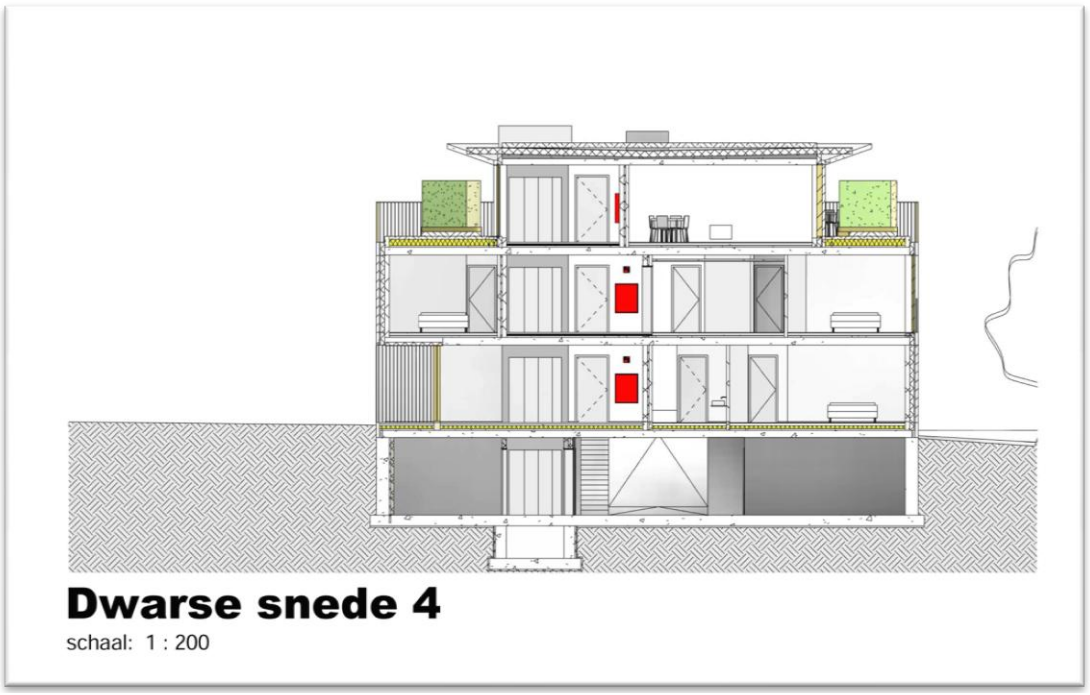
Afb. 2. Overzicht toekomstig grondplan

Afb. 3. Technische tekening kelderindeling appartementsgebouw.

Afb. 4. Technische tekening dwarsdoorsnede met verticale maatvoering.

Afb. 5. Technische tekening dwarsdoorsnede met weergave liftkelder.

Afb. 6. Technische tekening rioleringsplan appartementsgebouw.

4 Advies op basis van de resultaten

Op basis van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek wordt door het Vlaams Erfgoed Centrum geen verder onderzoek geadviseerd. De geplande werkzaamheden vormen geen bedreiging voor het bodemarchief. Er hoeft geen programma van maatregelen te worden opgesteld.

Ondanks het advies tot vrijgeven van het terrein, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht, conform artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet. De civieltechnisch uitvoerder is verplicht eventuele toevalsvondsten binnen drie dagen na ontdekking te melden bij Onroerend Erfgoed.